

Paratext v Antidotarium Cassoviense (1732)

27. Oesterreichische Vieh-Ordnung aus denen von Herrschaftlichen Wirtschafteren wegen anno 1729, 1730 und 1731 grassierten Viehes-Umfall eingerichteten Berichten gezogen etc. Straubing: Johann Gottlieb Radlmayr; 1731.
28. Brevis instructio omnibus et singulis regni nostri incolis ex sincero corde delata, etc. Cassovia: Typis Academicis Societatis Jesu; 1739.
29. Bartunek A. Fyzikus Rayman. Život a dielo prešovského lekára a lekárnik. Martin: Osveta; 1990.
30. Deimbl JAF. Natura Morborum Medicatrix Seu Medicina Universalis. Viennae: Ex Typographia Caesarea Imperiali Aulica; 1718.

31. Speculum Academicum Viennense seu Magistratus antiquissimae et celeberrimae Universitatis Viennensis. Viennae Austriae: Sumptibus Leopoldi Joannis Kaliwodae; 1773 137.
32. Kramer JGH. Medicina castrensis. Wien -Nürnberg: P. C. Monath; [1739]:2.
33. Mayoor S. De mascula sobole procreanda. Altdorf: Typis Io. G. Kohlesii; 1723.
34. Molnár, B. Kassa orvosí története. Košice: Wiko KÖ- és könyvnyomda; 1944:241.
35. Torkos, J. J. Taxa pharmaceutica Poseniensis cum Instructionibus Pharmacopaeorum, Chirurgorum et Obstetricum. Posenii: Royer; 1745.
36. Kómíves, T., Šimon, F. Tradícia latinskej písomnosti v Košiciach a rozlúčka s latinčinou. Auriga. 2017;59:62-68.

KNIŽNÍ NOVINKY

ANTIBIOTIKA V KLINICKÉ PRAXI

Třetí, přepracované rozšířené vydání

Marek Štefan

Již třetí vydání oblíbené monografie se zaměřuje na efektivní a bezpečné používání antibiotik. Základním cílem probírané problematiky je shrnout všechny klinicky podstatné informace. Stěžejní důraz se klade na racionální použití antibiotik, protože nesprávné nakládání s těmito léky má mnoho závažných negativních důsledků. První – obecná – část probírá základy antibiotické terapie, je napsána z pohledu klinického odborníka a obsahuje stručné a klinicky relevantní informace.

Druhá – speciální – část mapuje běžně používané skupiny antibiotik. Každá kapitola začíná přehledem nejdůležitějších zástupců dané antibiotické třídy, pokračuje shrnutím podstatných informací, uvádí historické a etymologické souvislosti, údaje o klasifikaci, mechanismech účinku a rezistence a přehledy antibakteriálního spektra účinku a výskytu rezistence u klinicky důležitých bakterií. U jednotlivých léčiv jsou popsány klinicky nejdůležitější nežádoucí účinky a lékové interakce a nechybějí ani typické dávky pro dospělé pacienty.

Třetí – klinická – část knihy je zaměřena na správné použití antibiotik v klinické praxi, tj. na principy antibiotické terapie, diferenciální diagnostiku, odlišení infekční a neinfekční etiologie onemocnění, základní principy správné mikrobiologické diagnostiky, urgentní terapii u život ohrožujících infekcí, faktory pacienta, které je nutné znát pro správnou indikaci antibiotické léčby. Velká pozornost je věnována nežádoucím účinkům antibiotik, adekvátní délce antibiotické léčby a v závěru „tipům a trikům pro klinickou praxi“ ve formě otázek a odpovědí.

Nové vydání samozřejmě reaguje i na změny posledních let, kdy pandemie COVID-19 potvrdila důležitost správného předepisování antibiotik, celosvětově stoupl výskyt multirezistentních bakterií, Světová zdravotnická organizace navrhla klasifikaci antibiotik AWaRe a začaly se objevovat významné výpadky dostupnosti základních antibiotik, zejména v ambulantní péči.

Praha: Galén, 2024, 344 s.

Třetí vydání, 160x230 mm

vázané, barevně, 790 Kč

ISBN 978-80-7492-710-2

COVID-19 V PEDIATRICKÝCH SOUVISLOSTECH

Jan David

Rozšíření nového koronavirového onemocnění v roce 2020 odstartovalo bezprecedentní éru pandemie a s ní spojených výzev. Doposud neznámá nemoc v podstatě ze dne na den začala ovlivňovat každodenní život lidí ve všech jeho rovinách. Monografie COVID-19 V PEDIATRICKÝCH SOUVISLOSTECH se vrací k tomuto historicky, lékařsky a společensky významnému období. Zaměřuje se na děti a mladistvé, tedy na tu část lidské populace, která je právem považována za jednu z jeho nejdůležitějších součástí, pokud jde o budoucnost lidstva jako takového. Kniha představuje jedinečný a v české literatuře první ucelený pohled na covid-19 u pediatrické populace. Díky této publikaci lze postupně nahlédnout do etiologie, patogeneze, epidemiologie a diagnostiky covidu-19 právě u této věkové skupiny. Významná část knihy je dále věnována projevům nemoci doplněná několika kazuistikami. Diskutovány jsou také následky protipandemických opatření, prevence a přirozeně také reflexe a budoucí výzvy. Zájemci z řad odborné veřejnosti tak dostávají do rukou nástroj poznání založený na stovkách odborných publikací doplněný o autorovy osobní zkušenosti z jeho lékařské praxe.

Praha: Galén, 2024, 188s.

První vydání, 155x225 mm

vázané, barevně, 500 Kč

ISBN 978-80-7492-711-9

**VE DRUHÉM ČÍSLE
NAJDETE TYTO ČLÁNKY:**

VĚRNÝM ČTENÁŘŮM

Čtenáři časopisu Farmacie pro praxi byli léta zvyklí na články navíc publikované v e-verzi. Obsah z větší části tvořily texty, které aktuálně vycházely v ostatních časopisech společnosti Solen – a u této tradice v inovovaném časopisu zůstáváme. Předplatitelé České a slovenské farmacie tedy po registraci a přihlášení na webu www.csfarmacie.cz s každým číslem získávají možnost přečíst si on-line ve formátu PDF několik dalších článků, které jinak zatím nejsou volně dostupné.

Glifloziny – novinky v použití

MUDr. Jan Škrha jr., Ph.D.

Glifloziny představují moderní a komplexně působící skupinu farmak s dynamicky se rozvíjejícími indikacemi. Kromě významného antidiabetického působení přibývá důkazů a zkušeností s kardioprotektivními a nefropotektivními efekty, díky kterým se glifloziny stávají standardní léčbou pro pacienty se srdečním selháním či chronickým onemocněním ledvin, často i bez přítomného diabetu. Léčba glifloziny přináší některá rizika, která je třeba zvážit před jejich nasazením, resp. je nutné o nich adekvátně informovat každého pacienta.

**Medicína
pro praxi**

Lékové hypersenzitivní reakce

MUDr. Mojmír Račanský

Lékové hypersenzitivní reakce představují problematiku s celosvětově narůstající incidencí. Nežádoucí účinek podání léků podaného pro diagnostické a terapeutické účely může významně ovlivnit kvalitu života pacienta, stejně tak náklady na jeho léčbu. Prvotní projevy lékových hypersenzitivních reakcí jsou ve většině případů vázány na kožní povrch. Známe akutní lékové kopřivky, angioedémy či pozdní lékové kožní erupce charakteru makulo-papulárních exantémů, pozdních kopřivek atd. Objevit se však mohou i závažné komplikace pod obrazem anafylaktické reakce či těžkých pozdních lékových hypersenzitivit, jakou je například Steven-Jonesův syndrom. Předmětem tohoto přehledového sdělení je současný pohled na klinické projevy, diagnostiku a management lékových hypersenzitivních reakcí.

**Dermatologie
pro praxi**

Serotoninový syndrom a léčba bolesti

MUDr. Jan Procházka, Ph.D.

Serotoninový syndrom je potenciálně život ohrožující toxidrom spojený se zvýšenou serotoninergní aktivitou v periferním i v centrálním nervovém systému. Je charakterizován celým spektrem klinických projevů zahrnujícím změny mentálního stavu, vegetativní nestability a známky hyperexcitability CNS se svalovými projevy. Může vzniknout obvykle při současném podávání 2 nebo více serotoninergních látek, přičemž zvláště nebezpečné jsou kombinace zahrnující inhibitory monoaminoxidázy (IMAO), ale vznik při monoterapii je též možný. Tento přehled popisuje patofyziologii vzniku a klinické projevy tohoto syndromu a rizikové skupiny léků se zvláštním zaměřením na léky používané při léčbě chronické bolesti.

**Neurologie
pro praxi**

Možnosti imunoterapie diabetu 1. typu u dětí a dospívajících**doc. MUDr. Štěpánka Průhová, Ph.D., MUDr. Barbora Berka, MUDr. Vít Neuman, Ph.D.,
prof. MUDr. Zdeněk Šumník, Ph.D.**

Diabetes 1. typu je autoimunní onemocnění, při kterém dochází k postupné destrukci beta buněk vedoucí k rozvoji diabetu. Imunoterapie si klade za cíl zastavit proces destrukce a předejít nebo modifikovat rychlost vzniku diabetu. V rámci klinických studií byl testován efekt nejrůznějších látek na zastavení autoimunního procesu. Léčbu lze rozdělit na antigenní, biologickou a podpůrnou. V antigenní léčbě se testuje např. látka GAD-Alum, prezentující autoantigen GAD nebo orálně podávaný inzulin. Biologická léčba zahrnuje látky ovlivňující regulační T lymfocyty, zmírňující autoimunní zánět a snižující počet a fenotyp autoagresivních buněk. Nejnadějnějším z nich je teplizumab, který vede ke změně poměru CD4+ a CD8+ T lymfocytů a přenastavení T lymfocytů od autoagresivních k regulačním. Mezi další látky s potenciálním efektem patří abatacept, alefacept, golimumab, rituximab nebo nízkodávkovaný antithymocytární globulin. Verapamil má potenciál být podpůrným lékem k ochraně beta buněk. Díky výsledkům imunomodulačních studií se objevuje nadějná léčba osob v riziku rozvoje diabetu 1. typu, která může významně oddálit a možná i úplně zastavit autoimunní proces. Spolu s populačním skrínin-
gem preklinických fází diabetu má potenciál zásadně změnit diabetologii.

Připravujeme do České a slovenské farmacie

2024
3

- Management gastrointestinálních nežádoucích účinků onkologické farmakoterapie
- Farmaceutická péče o pacienta s akné
- Farmakologické charakteristiky biosimilars a biobetters
- Nové přístupy k problematice pyrogenů (endotoxinů)
- Nejčastější lékové intoxikace u dětí
- Dostupné diagnostické testy v lékárně
- ... a mnoho dalšího

VYCHÁZÍ
V
ŘÍJNU